



Развитие на либерализирания пазар на електрическа енергия в България

Конференция: „Индустрия, Енергетика и Околна Среда“



Управление „Електроенергиен пазар“
ЦДУ, ЕСО ЕАД

12.06.2014, София



- Хронология на развитието на либерализирания пазар
- Участници на либерализирания пазар
- Реална работа
- Процедури на новия пазарен модел
- Промени в начина на управление на ЕЕС
- Конфигуриране на балансиращите групи
- Перспективи за развитие





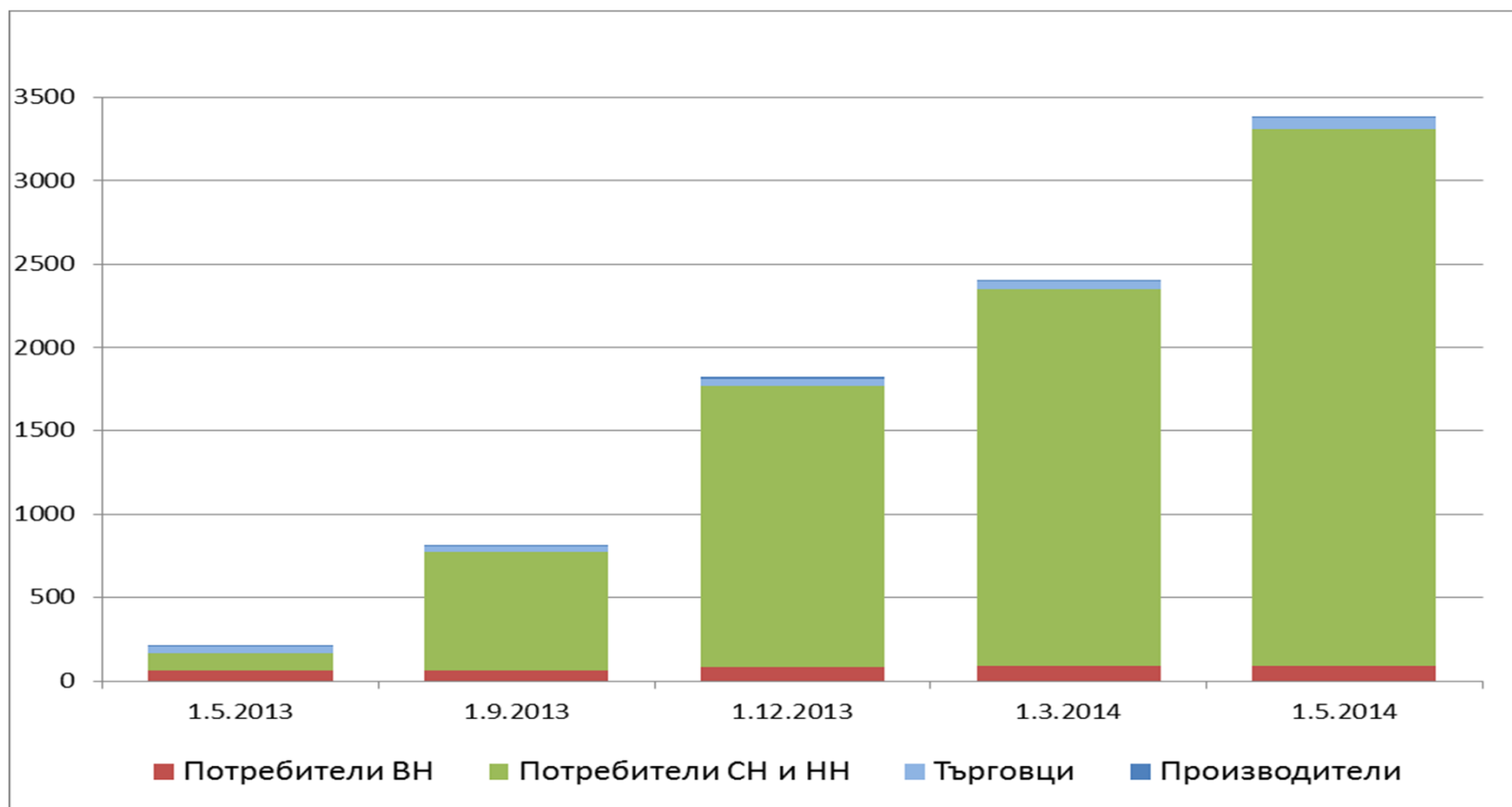
Хронология на развитието на либерализирания пазар

- **2004 – 2007 г.** – начало на либерализирания пазар с известяване по електронна поща на седмични графици от привилегированите потребители.
- **2008 – 2012 г.** – въвеждане на ежедневно известяване на търговските графици, посредством потребителски интерфейс.
- **1 септември 2012 г.** – въвеждане на механизма на стандартните балансиращи групи и възможността за прехвърляне на отговорността за балансиране на координатор.
- **1 юни 2014 г.** – въвеждане на пълния механизъм на балансиращия пазар (стандартни, специални и комбинирани балансиращи групи).





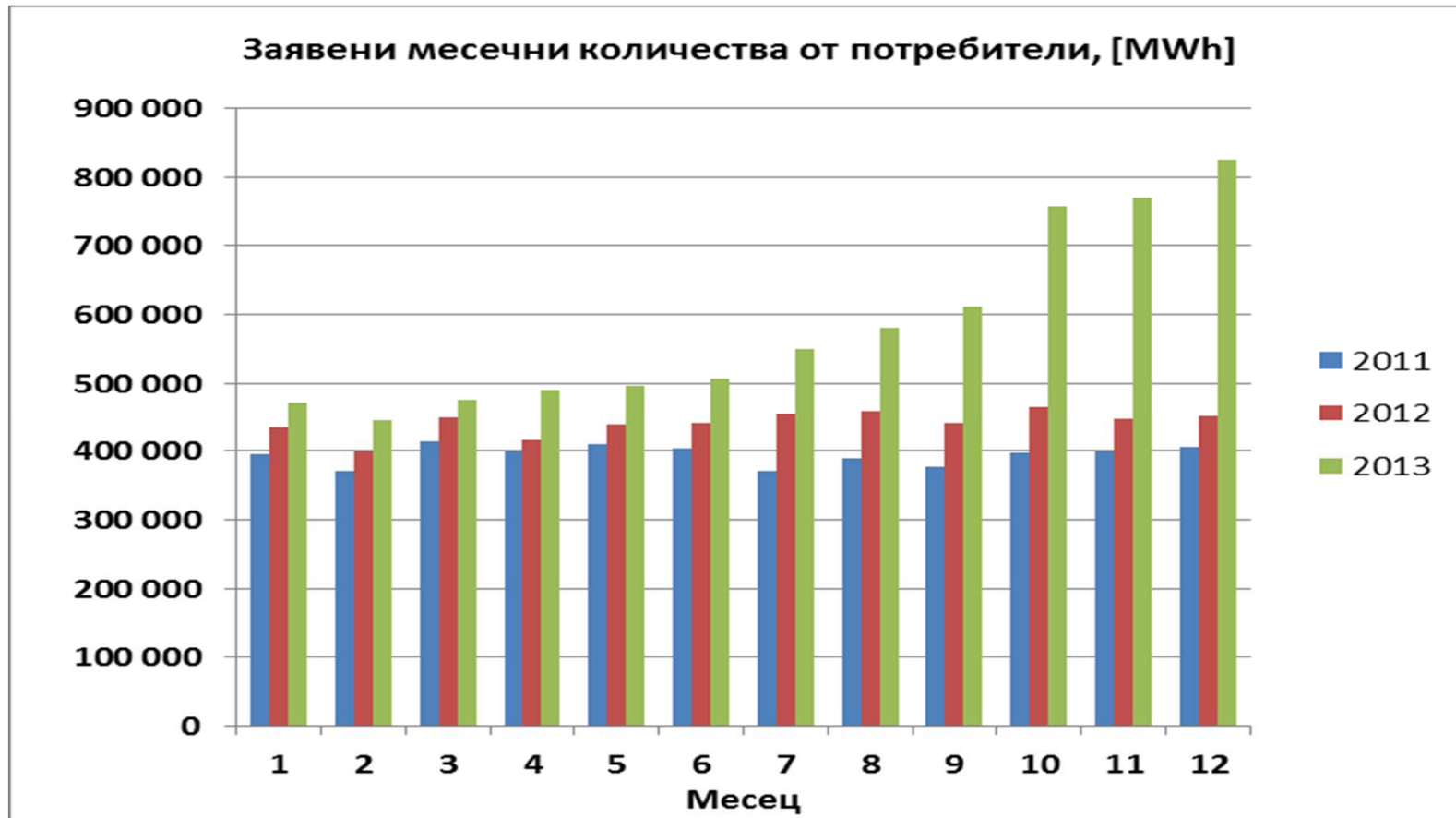
Участници на либерализирания пазар



	Дата	1.5.2013	1.9.2013	1.12.2013	1.3.2014	1.5.2014
Производители		5	7	9	8	8
Потребители ВН		61	67	84	90	91
Потребители СН и НН		108	705	1688	2261	3221
Търговци		41	37	45	46	64
- в т.ч. координатори		11	12	12	14	16



Реална работа. Участие на потребителите



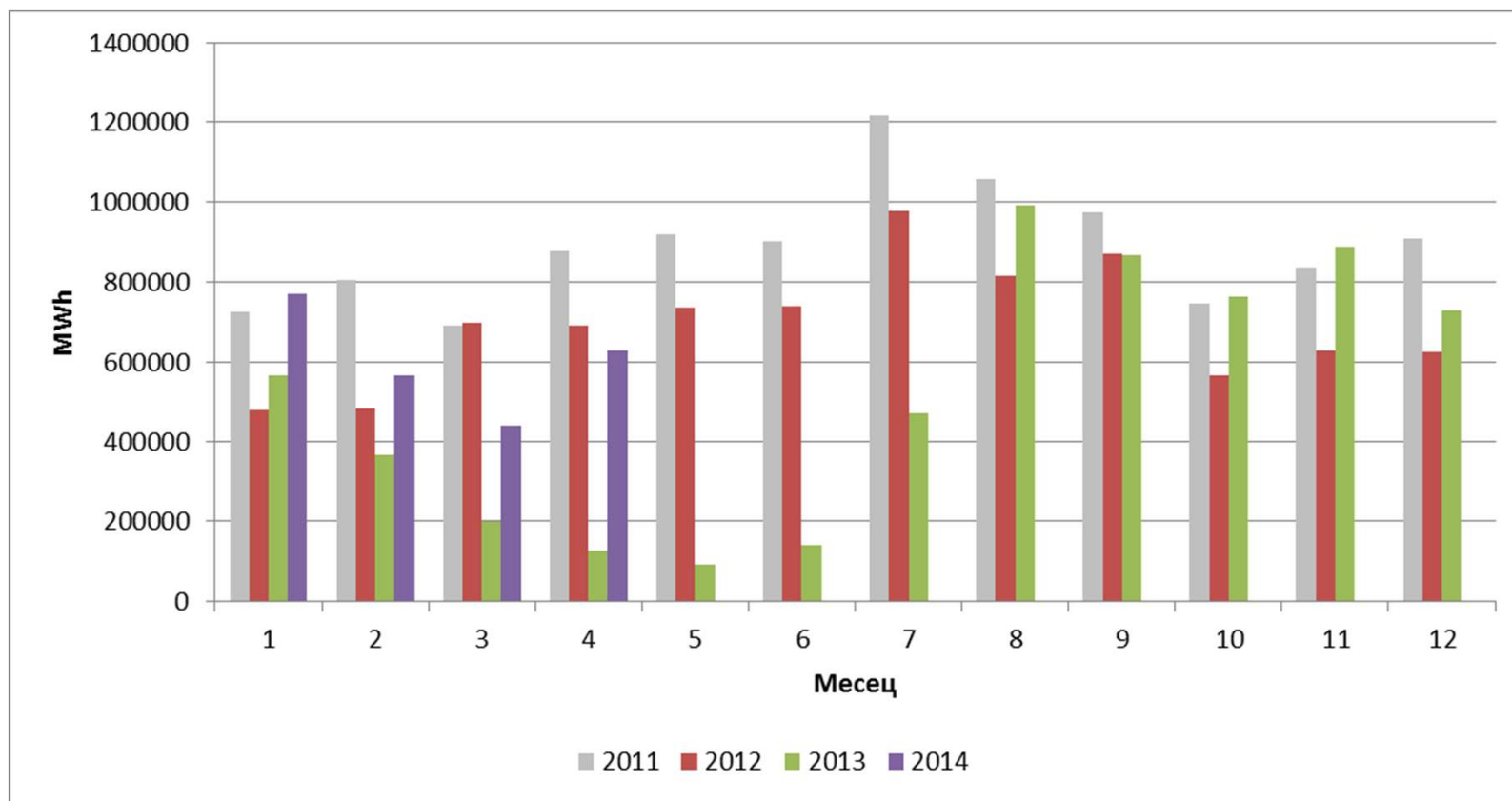
Увеличение през 2011 – 6 %

Увеличение през 2012 – 12 %

Увеличение през 2013 – 32 %



Реална работа. Износ на електрическа енергия



Износът е с най-високи стойности през 2011 година.

В началото на 2013 г има срив на износа, поради свръх производство от ВЕИ, довело до силен спад на цените на международните пазари .



Процедури на новия пазарен модел

Реална работа на пазара от 1 юни 2014

- Конфигуриране на всички обекти в Електроенергийната система и принадлежността им към балансиращи групи – стандартни, специални и комбинирани.
- Създаване на обща група на ВЕИ и ТфЕЦ към НЕК АД с (под)групи към всяка мрежа.
- Прехвърляне на данни от системата MMS в системата SCADA, на брутни графици на производителите, които определят базовата работна мощност на отделните агрегати.
- Осигуряване на почасови данни от измерванията.
- Сетълмент и разпределяне на небалансите в групите от КБГ.





Промени в начина на управление на ЕЕС

- При пазарни условия, могат да работят само производители, които са договорили енергията си за следващия ден.
- Всички координатори на балансиращи групи, трябва да затворят баланса на покупките и продажбите си в D-1, което ще определи състава на генериращите агрегати в деня D.
- Работната точка на всеки диспечерируем агрегат в реално време ще се определя от брутния график, който трябва да съответства на регистрирания нетен график в деня D-1.
- Балансиране за всички участници на пазара.
- Договори с доставчици на балансираща енергия.
- Промяна на механизма за определяне на цените за излишък и недостиг.



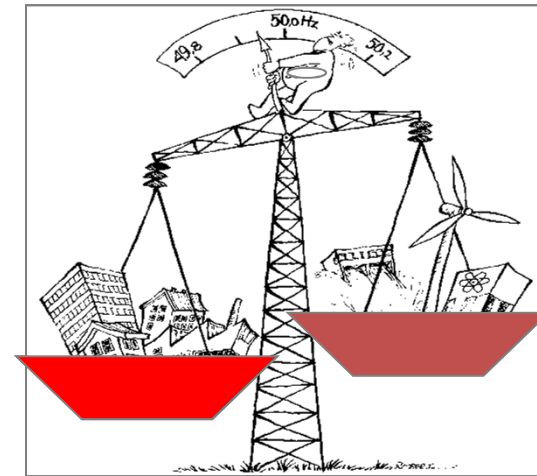
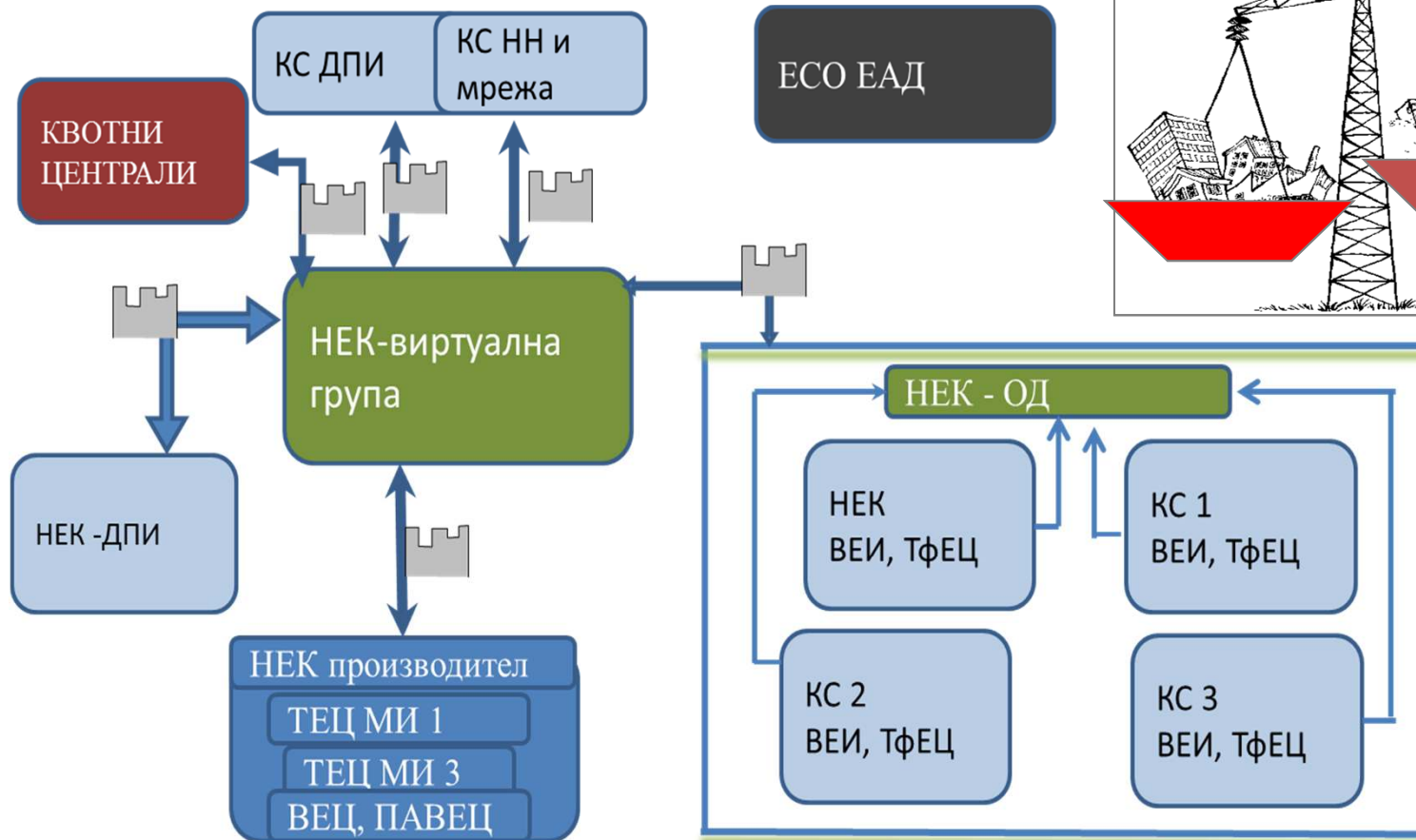


Конфигуриране на балансиращите групи

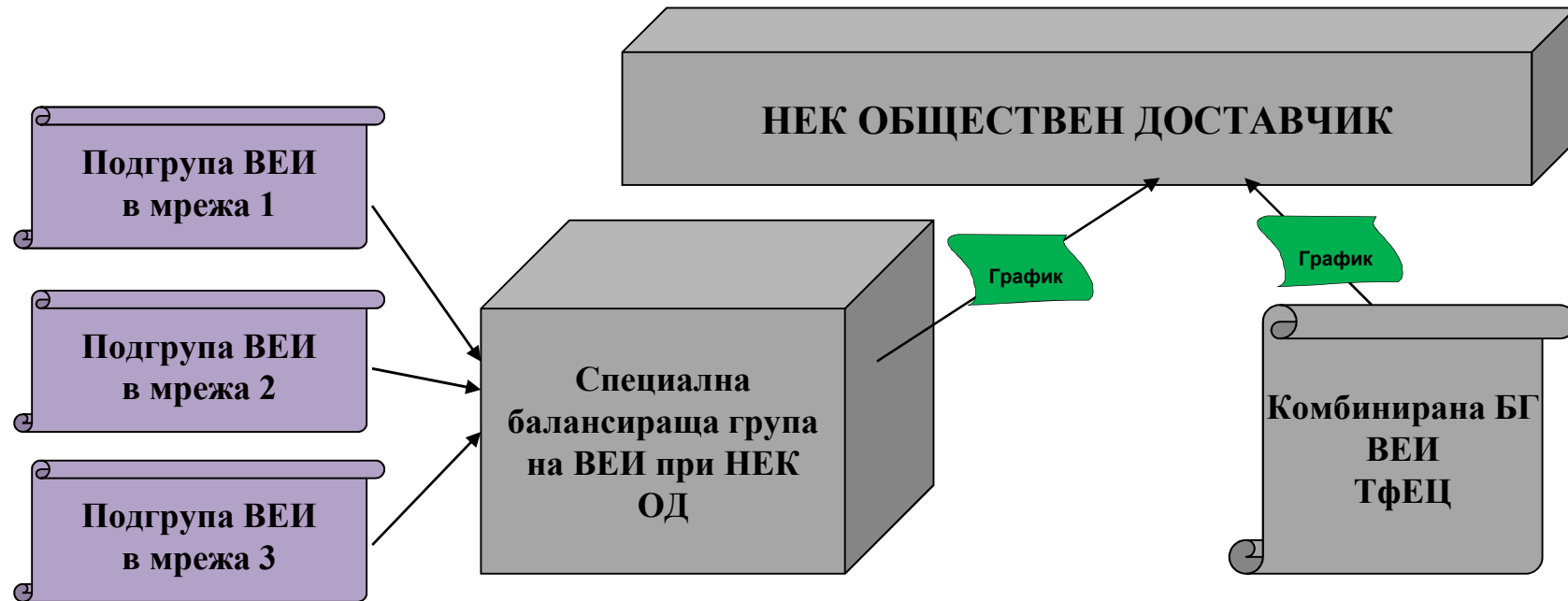
- 16 стандартни балансиращи групи
- 14 специални балансиращи групи
- 1 комбинирана група
- 47 участници, които се балансират самостоятелно (търговци, производители, потребители)

№	Регистрирани стандартни БГ	Регистрирани специални БГ	Регистрирани комбинирани БГ
1	"ЧЕЗ Трейд България" ЕАД	"Електроенергиен системен оператор" ЕАД	Проакт ООД
2	"Енергийна Финансова Група" АД	"ЕВН България Електроснабдяване" ЕАД (ДПИ)	
3	"Енемона Ютилитис" АД	"ЕВН България Електроснабдяване" ЕАД (Краен снабдител)	
4	"Енерджи МТ" ЕАД	"Национална Електрическа Компания" ЕАД (ДПИ)	
5	"Енерго-Про Енергийни услуги" ЕООД	"Национална Електрическа Компания" ЕАД (Производител)	
6	"ЕВН Трейдинг Саут Ийст Юрп" ЕАД	"ЧЕЗ Електро България" АД (ДПИ)	
7	"Енерджи Съплай" ЕООД	"ЧЕЗ Електро България" АД (Краен снабдител)	
8	"Фреа Акспо" ООД	"Енерго-Про Продажби" АД (ДПИ)	
9	"Енерджи Маркет" АД	"Енерго-Про Продажби" АД (Краен снабдител)	
10	"Ритъм-4-ТБ" ООД	"ЕСП Златни пясъци" ООД (Краен снабдител)	
11	"Фючър Енерджи" ЕООД	"Национална Електрическа Компания" ЕАД (Виртуална БГ)	
12	"Мост Енерджи" АД	"Национална Електрическа Компания" ЕАД (ВИ и ВЕКП)	
13	"Загора Енерджи" ЕООД		
14	"Ар Си Пауър Енерджи" ООД		
15	"Енергопроект Ютилитис" ООД		
16	"Енерджи Инвест Юрп" АД		

Конфигуриране на обектите на специалните балансиращи групи



Конфигуриране на групите на ВЕИ. Схема на известяване на графици



- Специалната група на НЕК ВЕИ, включва подгрупите на ВЕИ при крайните снабдители и се балансира съгласно правилата, заложи в ПТЕЕ
- Разпределянето на небалансите между участниците се извършва по методика на НЕК ЕАД
- Комбинираните групи се балансира съгласно правилата, заложи в ПТЕЕ
- Комбинираните групи допълнително се разчитат за небалансите си и с НЕК АД





Перспективи за развитие

Бъдещи етапи, съпътстващи развитието на либерализирания пазар

- Въвеждане на търгове за третично регулиране.
- Известяване на графици в рамките на деня.
- Стартиране на организиран пазар ден напред.
- Обединение със съседни пазарни зони.
- Стартиране на организиран пазар в рамките на деня.





Благодаря за вниманието



12.06.2014, София

